

Mailender Frigyes És Barátai



Ez az Újhegyi út 43. Így néztek ki azok a munkáslakások. Itt van az öcsém, Frigyes és a ház többi gyereke. Jobbról az első a Baranyai Pali, aki a pártbizottság elnöke lett a második világháború után. Az édesapja nagyon rendes munkásmozgalmi bácsi volt, ugyanolyan szegénységben éltek, mint mi. A balról a harmadik gyerek 1945-ben tébécében halt meg, volt vagy húsz kiló vagy annyi se. Középen, aki be van jelölve, az az öcsém.

Amikor odakerültünk az Újhegyi út 43-ba, még petróleummal világítottunk, és a víz nem volt benn a lakásban. Aztán bevezették a villanyt, ez már az ipari fellendüléssel együtt járt [lásd: győri program]. Háború lett sajnos, és elmúlt a munkanélküliség is. Akiket behívtak, annak a helyére kellett ember, mert a verklinek menni kell. Volt olyan, hogy télen a kinti csap befagyott, pedig be volt szalmával tekerve, a férfiak olvasztották ki, és ott álltunk sorba egy vödör vízért, és úgy hordtuk be vödörrel a lakásba. Egy fehér vödör volt, amiből ittunk, és volt olyan vödör, amivel felmostak meg elmostak. Aztán bevezették a vizet is a lakásokba. Szerintem a háziúr, a gyártulajdonos úr vagy ki akarta a hatóságok szemét ezzel szűrni, hogy ő mennyit költ a munkáslakásokra, vagy pedig ez már kötelező lett tisztiorvosilag.

Volt egy nagy belső udvar, az utcai front emeletes volt, belül földszintes. Mondjuk, úgy tíz-tizenkét lakás biztosan volt abban az udvarban. Szerintem ezt a házat azóta már ledózerolták. A lakók egyrészt vidékről feljött szakmunkások voltak. Tímárok, bőrrel dolgoztak. A mi szomszédunk Bicskéről jött, ott is volt bőrgyár, de valamiért itt jobbnak látták. Szakmunkások voltak. Irgalmatlan bűdös volt egy bőrgyár mellett, de ha valaki csúfolt minket emiatt, nagyon meg voltunk sértődve. Mi sokszor már nem éreztük a bűzt. Ott dolgozott apám is, anyám is.

A szomszédok majdnem mind gyári munkások voltak, az udvaron nyüzsögtek a gyerekek. Ez egy proli környezet volt, gyári munkások, mindegyik ott dolgozott a gyárban. Mi ott nem találkoztunk antiszemitizmussal, nem is volt ez téma, sokkal inkább szolidaritással. Egyébként volt egy keresztény fűszeres abban a házban, azt nagyon utálták, az egy nagy nacionalista volt. A felesége járt a revizionista ligára [Valószínűleg az 1927. július 27-én megalakult Magyar Revíziós Ligára

gondol, amelynek elnöke Herczeg Ferenc volt. -- A szerk.], amikor visszacsatolták az országrészeket [lásd első bécsi döntés, Kárpátalja elfoglalása, második bécsi döntés], nagy magyar asszony lett.